เรื่องของฟันคุด

เรื่อง : พญ.เกศนี คุณทวีทรัพย์

ฟันคุด คือฟันตามธรรมชาติที่ไม่สามารถขึ้นมาในช่องปากได้ตามปกติ ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการเช่น กระดูกหรือเหงือกคลุมฟันคุดหนาจนฟันไม่สามารถโผล่ขึ้นมาได้หรือมีการกีดขวางจากฟันซี่ข้างเคียง หรือความสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมระหว่างขนาดขากรรไกรกับขนาดของฟันเช่นขากรรไกรมีขนาดเล็กทำให้ไม่มีพื้นที่เพียงพอให้ฟันขึ้นตรงๆ ได้ครบทั้ง 32 ซี่

อุบัติการณ์การเกิดฟันคุด

ฟันคุดไม่จำเป็นต้องพบในทุกคน แต่สำหรับคนที่พบจะพบมากในช่วงอายุ 17-25 ปี โดยพบในฟันแท้ ซึ่งมักจะเกิดบ่อยที่สุดในฟันกรามล่างซี่สุดท้าย รองลงมาคือฟันกรามบนซี่สุดท้าย และพบได้บ้างในฟันเขี้ยวหรือฟันซี่อื่นๆ

ปัญหาที่เกิดจากฟันคุด

ฟันคุดอาจก่อให้เกิดอาการปวด เนื่องจากฟันมีแรงที่จะพยายามดันตัวขึ้นให้พ้นเหงือก หรืออาจมีอาการบวมบริเวณเหงือกที่คลุมฟันคุด หรือบวมที่ใบหน้า บางรายอาจเกิดการอักเสบ ติดเชื้อ มีฝีในช่องปากหรือถุงน้ำได้ แต่ในบางราย ฟันคุดอาจไม่แสดงอาการใดๆ เลย จึงทำให้ผู้ป่วยไม่ทราบว่าตนเองมีฟันคุดหรือไม่ก็เป็นได้

ดังนั้น การพบทันตแพทย์ในช่วงอายุที่เหมาะสมเพื่อเข้ารับการตรวจวินิจฉัยจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยป้องกันปัญหาจากฟันคุดได้ โดยทันตแพทย์จะตรวจวินิจฉัยและเอกซเรย์ เพื่อประเมินและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับผู้ป่วยว่าต้องเข้ารับการผ่าตัดฟันคุดหรือไม่

การผ่าฟันคุดเป็นอย่างไร

การผ่าฟันคุดถือเป็นการผ่าตัดเล็ก ซึ่งสามารถทำได้ทั้งในคลินิกทันตกรรมทั่วไปหรือในโรงพยาบาล โดยจะใช้การฉีดยาชาเฉพาะที่ ปกติแล้วทันตแพทย์จะใช้เวลาในการผ่าฟันคุดไม่นานเกิน 30 นาที แต่ระยะเวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความยากง่ายของฟันแต่ละซี่และความร่วมมือของผู้ป่วยแต่ละรายเป็นสำคัญ อาการที่พบได้บ่อยภายหลังการผ่าฟันคุดแล้วคือ อาการปวด บวม ในระยะ 3-4 วันแรกหลังการผ่าตัด ซึ่งอาการเหล่านี้จะสามารถทุเลาลงได้ด้วยการปฏิบัติตัวตามคำแนะนำของทันตแพทย์หลังการผ่าฟันคุดแล้ว

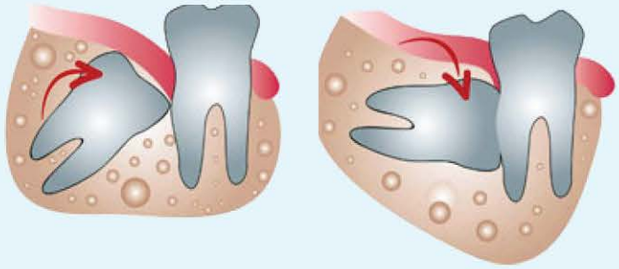

ข้อควรปฏิบัติหลังการผ่าฟันคุด

1. กัดผ้าก๊อซแน่นๆ นาน 1-2 ชั่วโมงหลังการผ่าฟันคุด เพื่อให้เลือดหยุดไหล ในระหว่างที่กัดผ้าก๊อซ ให้กลืนน้ำลายตลอด ไม่บ้วนน้ำลายหรือบ้วนปาก เพราะจะทำให้เลือดหยุดช้า
2. หลังจากครบ 1-2 ชั่วโมง ให้คายผ้าก๊อซทิ้งแล้วปฏิบัติตัวตามปกติ ไม่ต้องคอยบ้วนน้ำลายเพื่อดูว่าเลือดหยุดแล้วหรือไม่
3. ประคบน้ำแข็งหรือเจลเย็นบริเวณผิวแก้มด้านนอก ภายใน 48 ชั่วโมงแรกหลังการผ่าฟันคุด ห้ามอมน้ำแข็ง
4. หลังจาก 48 ชั่วโมงไปแล้ว ให้เปลี่ยนเป็นประคบน้ำอุ่นบริเวณเดิมจนรู้สึกว่าอาการบวมลดลง
5. ดูแลช่องปากตามปกติ โดยสามารถแปรงฟันได้ตั้งแต่วันแรกหลังการผ่าฟันคุด
6. รับประทานยาตามแพทย์สั่ง
7. กลับมาพบแพทย์ตามนัดหมาย

หากผู้ป่วยปฏิบัติตัวตามคำแนะนำหลังการผ่าฟันคุดอย่างเคร่งครัด โอกาสที่จะเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัดก็จะลดลง ดังนั้นการผ่าฟันคุดจึงไม่ใช่เรื่องน่ากลัวแต่อย่างใด หากผู้ป่วยสงสัยว่าตนเองมีฟันคุด ก็ควรจะเข้ารับการตรวจกับทันตแพทย์ที่คลินิกทันตกรรมหรือโรงพยาบาลใกล้บ้านท่านเพื่อรับคำแนะนำที่เหมาะสมต่อไปค่ะ